

Inzet van vrijwilligers

Niels Hermens (Verwey-Jonker Instituut en Wageningen University)

Michiel Smit (Stichting Fier4Grunn)

Agenda

- Vrijwilligerswerk in Nederland
 - Vergelijking zorg, welzijn en sport
- Drie discussiepunten
 - Werving en behoud vrijwilligers
 - Vaardigheden vrijwilligers
 - Samenwerking met professionals

Vrijwilligerswerk in Nederland

- Eén op de tien Nederlanders doet vrijwilligerswerk in de sport
- Ongeveer een derde van de vrijwilligers is vrijwilligers in de sport
- Motieven voor vrijwilligerswerk:
 - Intrinsieke behoefte
 - Idealisme
 - Stimulerende sociaal netwerken
- Geen grote veranderingen in het aantal vrijwilligers te verwachten
- Afname in goede loyale en steeds beschikbare vrijwilligers

Uit: SCP (2007). Toekomstverkenning: vrijwillige inzet 2015

Vrijwilligers per sector

Vrijwilligerswerk naar sector, bevolking van 18 jaar en ouder, 1997-2004 (in procenten)

	1997	1999	2001	2003	2004
sportvereniging	12	14	13	14	13
culturele vereniging (zang, muziek, toneel)	5	5	5	5	5
hobbyvereniging	5	5	5	5	4
jeugdwerk	4	4	5	4	4
school (oudercommissie, bestuur, bibliotheek, leesouder e.d.)	9	9	9	8	9
sociaaleconomische organisatie	4	4	3	3	2
levensbeschouwelijke groep	9	8	9	8	8
politiek	1	2	1	2	1
andere organisaties	8	7	7	7	7
minstens één van deze	43	45	43	42	43

Uit: SCP (2007). Toekomstverkenning: vrijwillige inzet 2015

Vrijwilligerswerk in zorg, welzijn en sport

	Zorg	Welzijn	Sport
Verhouding professionals vrijwilligers	50:50	90:10	95:05
Gemiddelde leeftijd	54,9	53,8	44,3
% vrouw	81%	63%	35%
% langer dan vijf jaar verbonden	74%	43%	62%
% organisaties dat tekort ervaart	58%	47%	46%
% organisaties met plan voor werving	44%	48%	26%

Werkzaamheden vrijwilligers

Zorg	<ul style="list-style-type: none">- Vervoer van klanten, bezoekers of bewoners- Vriendschappelijk huisbezoek- Gastheer/gastvrouw
Welzijn	<ul style="list-style-type: none">- Gastheer/gastvrouw- Klussen in de buurt- Vervoer van klanten en bewoners- Bestuurlijke en coördinerende taken
Sport	<ul style="list-style-type: none">- Administratie, bestuur en management- Coördinatie en organisatie- PR/communicatie- Sport- en spelleiding

- Maatschappelijke samenwerking Wooncorporatie Lefier en FC Groningen in de Maatschappij sinds 2011
 - Lefier: kennis van de doelgroep, bekend met huurders en achtergrond woongebied, betrokken partner door zitting te nemen in projectgroep
 - FC Groningen: Beeldmerk, kennis van beweeg- en gezondheidsthema's, betrokken partner door zitting te nemen in projectgroep
- Doel: Gebruik maken van de *kracht van sport om sociale samenhang en leefbaarheid in aandachtswijken in Hoogezand-Sappemeer te verbeteren* op de volgende levensdomeinen:
 - Gezondheid
 - Dagbesteding
 - Sociale activering
 - Opgroeien
 - Educatie
 - Integreren

- Werkwijze
 - Jaarprogramma
 - Poule van 30 vrijwilligers
 - Projectgroep van 6 personen (inzet vanuit Lefier, gemeente, FC Groningen, vrijwilligers)
 - Ruimte voor Ad hoc projecten / activiteiten
 - samenwerkingspartners (wijkontmoetingscentrum Vredekerk, scholen, sportverenigingen, welzijns organisaties, NNT, gemeente, ondernemers, Oranjefonds)
 - Bestuur bestuurt, projectgroep functioneert zelfstandig

- Voorbeelden van projecten:
 - Spring → educatie / opgroeien / integreren / sociale activering
 - Multicultureel Soccer Festival → gezondheid / integreren / sociale activering
 - Cijfers & Letters → educatie / integreren
 - FC Groningen Buurtbattle / Gezond Scoren → gezondheid / educatie / opgroeien
 - Olympiade → opgroeien
 - Wijkstemdag → dagbesteding / integreren / sociale activering

● Rol Vrijwilligers binnen Fier4Grunn

- Zonder vrijwilligers, geen Fier4Grunn!
- Onderdeel van projectgroep
- Klankbord voor projectgroep t.o.v. werkwijze en inhoud projecten
- Zorgen voor binding met de wijkbewoners:
 - voor binnenhalen nieuwe vrijwilligers
 - behoud van vrijwilligers (meer sociale contacten door vrijwilligerswerk)
 - Creëren van een vertrouwde en veilige omgeving voor deelnemers
- Sleutelfiguren in de wijk

Sport als middel voor sociale doelen

- Leefbaarheid in de wijk
- Positieve ontwikkeling jeugd
- Re-integratie mensen in de maatschappelijke opvang
- Langer gezond leven door ouderen

- Sportprogramma's voor specifieke groepen
 - Ouderen
 - Mensen met gezondheidsklachten
 - Mensen met een beperking
 - Vrouwen in de opvang
 - Kwetsbare jeugd

Discussiepunt 1

Hoe vind je (nieuwe) vrijwilligers die willen helpen bij het gebruiken van de kracht van sport?

● Vertrekpunt Fier4Grunn 2011 t.o.v. inzet vrijwilligers

- Op projectbasis
- Korte contactmomenten
- Lange periodes tussen vrijwilligers inzet
- 2x per jaar vrijwilligersbijeenkomst
- Vrijblijvend contact / inzet
- Op eigen kracht vrijwilligers binnenhalen

● Anno 2014

- Vrijwilligersbeleid is uitgangspunt
- Projectlid richt zich op uitvoering vrijwilligersbeleid
- Op zoek naar wederdienst voor vrijwilligers, wat kunnen we bieden?
- 2x per jaar vrijwilligersbijeenkomst
- Input vragen op deze bijeenkomsten voor jaarprogramma
- Vrijwilligers via re-integratiebedrijf BWR

- Hoe vindt Fier4Grunn nieuwe vrijwilligers?
 - Laat vrijwilligers zelf meedenken over nieuwe vrijwilligers (buren, vrienden, vriendinnen, bekenden)
 - Breng de interesses en vaardigheden van de vrijwilliger in kaart
 - Zorgen voor betrokkenheid van beide kanten → iets kunnen bieden in de vorm van begeleiding, beloning, waardering
 - Social media inzetten
 - “zorg ervoor dat je vrijwilligers zich gezien, gehoord en gerespecteerd voelen”

Gebruikte strategieën voor werving van vrijwilligers in zorg, welzijn en sport

- In sport vooral via persoonlijk contact
- Zorg en welzijn ook via advertenties, lokale pers of eigen website
- Welzijn maakt het meest gebruik van vrijwilligerscentrales
 - Hier ligt kans voor maatjesprojecten
- Welzijn boort het meest nieuwe groepen aan, zoals gepensioneerden, jongeren, allochtonen

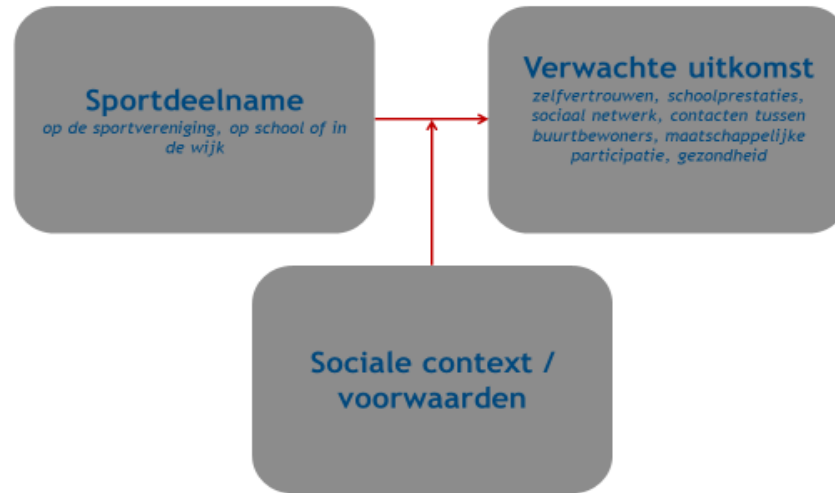

Gebruikte strategieën voor behoud van vrijwilligers in zorg, welzijn en sport

- Uitspreken waardering
- Geven persoonlijke aandacht
- Begeleiding door beroepskrachten:
 - in welzijn 65%, in zorg 27%, in sport 3%.
- Realistische taakomschrijving (zorg)
- Feestavond voor vrijwilligers (sport)
- Eindejaarsattentie en onkostenvergoeding (in de sport minder dan in zorg en welzijn)

Voorwaarden voor succesvolle sociale sportprojecten

Belangrijkste voorwaarden

- Motivatiegericht klimaat
- Trainers met kennis van doelgroep
- Eigen invloed op activiteit en momenten van reflectie

Maatschappelijke activiteiten van Rotterdamse sportverenigingen

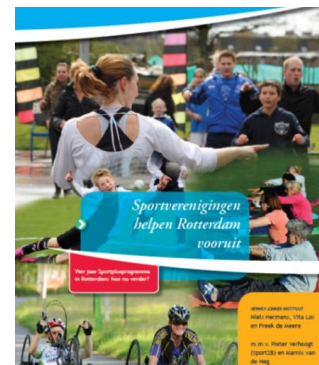

- Grootste kans van slagen als:
 - vereniging ondersteuning krijgt bij het verzorgen van de voorwaarden voor effecten;
 - een maatschappelijke partij (mee-)investeert in de activiteit;
 - de ontwikkeling (en borging) van de maatschappelijke activiteit wordt gefinancierd.

- Aanpak verschilt per beleidsterrein

Maatschappelijke activiteiten van Rotterdamse sportverenigingen

- Wat betekende dit voor de sportverenigingen?
 - Meer leden
 - Beter imago (toegang tot sponsoren en financiering)
 - Vitalere sportvereniging
- Wat moet aanwezig zijn op de sportvereniging?
 - Aanjager
 - Draagvlak
 - Ondersteuning
 - **Ander soort / nieuwe vrijwilligers**

Discussiepunt 2

Hoe zorg je ervoor dat vrijwilligers zijn voorbereid op hun taak binnen sociale sportprojecten?

Onderzoek over het voorbereiden van vrijwilligers

- Meedenken met vrijwilligers
- Meedoen waar nodig
- Pedagogische ondersteuning
- Gratis VOG (gebeurt nog heel weinig)

- Hoe bereidt Fier4Grunn haar vrijwilligers voor ?
 - Breng de interesses en vaardigheden van de vrijwilliger in kaart
 - V.O.G.
 - Vrijwilligersbijeenkomsten waarin programma wordt besproken → keuzes maken waar ze zich voor willen inzetten
 - Input vragen van vrijwilligers t.o.v. jaarplanning
 - Briefing voorafgaand aan activiteit om de taken te bespreken

● Risico's Fier4Grunn

- Financiële zekerheid na 2015
- Communicatie richting derden
- PR via social media
- Structurele afstemming met andere organisaties in de wijk

Discussiepunt 3

- Hoe zorg je ervoor dat professionals en vrijwilligers succesvol met elkaar samenwerken?

- Samenwerking Fier4Grunn en vrijwilligers
 - Op basis van gelijkheid werken
 - Wederzijdse verwachtingen voorafgaand aan de samenwerking bespreken
 - Vrijwilligers zijn onderdeel van projectgroep
 - Aanspreekpunt voor vrijwilligers binnen projectgroep
 - Europass mobiliteit → internationaal erkend C.V. speciaal gericht op vrijwilligerswerk. vrijwilligers die zich door willen ontwikkelen brengen via dit C.V. hun vaardigheden in kaart en werken gericht aan hun ontwikkeling

Samenwerking zorgorganisaties en sportaanbieders

- Institutionele factoren
- Persoonlijke factoren
- **Organisatie van de samenwerking**
- Healthy Alliances Raamwerk (Koelen e.a. 2012)

